

Sygn. akt III AUa 1607/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lutego 2016 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G.

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Daria Stanek
Sędziowie:	SSA Grażyna Czyżak (spr.) SSA Michał Bober
Protokolant:	stażysta Katarzyna Kręska

po rozpoznaniu w dniu 10 lutego 2016 r. w Gdańsku

sprawy A. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji A. Z.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 7 lipca 2015 r., sygn. akt VII U 2146/14

oddala apelację.

SSA Grażyna Czyżak SSA Daria Stanek SSA Michał Bober

Sygn. akt III AUa 1607/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 07 października 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G., powołując się na przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r., o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), odmówił ustalenia A. Z. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wskazując, że ubezpieczony nie udowodnił na dzień 01 stycznia 1999 r. wymaganych: co najmniej 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy oraz co najmniej 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego dla mężczyzn.

Organ rentowy do wymaganego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach nie zaliczył okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Zakładzie (...) od dnia 01 lipca 1988 r. do dnia 31 grudnia 1998 r., ponieważ zakład pracy nie stwierdził wykonywania pracy w szczególnych warunkach w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy zgodnie z § 2 ust. 2 tego rozporządzenia.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł A. Z. zaskarżając ją w całości, zarzucając jej błędne ustalenie stanu faktycznego poprzez przyjęcie, że nie spełnia łącznie wszystkich przesłanek ustalenia mu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym oraz domagając się: zmiany tej decyzji poprzez przyznanie mu tej emerytury od dnia 22 października 2014 r., zasądzenia od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, jak również przeprowadzenia dowodów wskazanych w treści odwołania na okoliczności tam wskazane.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 07 lipca 2015 r. w sprawie VII U 2146/14 Sąd Okręgowy w Gdańsku VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia i rozważania Sądu I instancji:

Uprawienie do wcześniejszej emerytury wynika z art. 32 i 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz z aktu wykonawczego, jakim jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do tego rozporządzenia Rady Ministrów prawo do wcześniejszej emerytury ma pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A tego rozporządzenia, wymieniającego prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego, który w przypadku mężczyzny osiągnął wiek 60 lat, ma okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat na dzień 01 stycznia 1999 r. oraz przepracował w pełnym wymiarze czasu pracy co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

A. Z., po ukończeniu szkoły podstawowej i po dwóch miesiącach nauki w szkole przysposobienia rolniczego, pracował w gospodarstwie rolnym swoich rodziców. Jego rodzice posiadali gospodarstwo rolne o powierzchni 6,91 hektara. W swoim życiorysie, który napisał starając się o pracę w Zakładzie (...), w dnia 25 sierpnia 1978 roku ubezpieczony podał, że chodził do szkoły podstawowej, kontynuował naukę w pobliskiej szkole w Z., po ukończeniu szkoły podstawowej pracował wraz z rodzicami w ich gospodarstwie do 25 roku życia. Także okres ten od 16 do 21 roku życia, na podstawie również tego życiorysu, uznać można za okres pracy w gospodarstwie rolnym. Niewątpliwie wnioskodawca pracował mieszkając w gospodarstwie rolnym, pomagał rodzicom w prowadzeniu gospodarstwa o powierzchni prawie 7-miu hektara w wymiarze co najmniej 4-ech godzin dziennie. Okres ten można więc zaliczyć do ogólnego stażu pracy, co przy tym stażu udowodnionym zaświadczeniami z zakładu pracy, tj. 22 lata, 11 miesięcy i 5 dni daje wymagane 25 lat ogólnego stażu pracy.

Zdaniem Sądu Okręgowego nie ma żadnych podstaw żeby przyjąć, że A. Z. pracował 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Nic takiego nie wynika z akt osobowych ubezpieczonego. Nie dał wiary wszystkim świadkom i wnioskodawcy, że pracował on jako ślusarz od 1985 r. w pełnym wymiarze czasu pracy w kanałach. Wskazał, że zeznania te są nakierowane na uzyskanie przez odwołującego prawa do świadczenia, ale ponieważ zakład pracy istnieje, są jego akta osobowe. Wynika z nich, że A. Z. poszedł do pracy w zajezdni ze względu na to, że lekarz zalecił mu lżejszą pracę.

W dniu 29 stycznia 1985 r. mianowicie lekarz chorób wewnętrznych wydała zaświadczenie, że od dnia 31 stycznia 1985 r. ubezpieczony może wrócić do pracy, przeciwwskazana praca w służbie ruchu, motorniczego, kierowcy oraz prace takie jak: spawacza, praca w zapyleniu, w zadymieniu i tym podobne. W związku z tym zakład pracy przesunął A. Z. na

zaplecze, na stanowisko ślusarza, a więc został skierowany do lżejszej pracy. Nie miał zgody lekarza na wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, jaką zawsze była praca wykonywana przez 8 godzin w kanałach, więc niewątpliwie ani na początku, ani później, nie trafił do kanałów. Ubezpieczony nie mógł trafić na 8 godzin do kanału, bo został skierowany do lżejszej pracy. Cały czas do dnia 31 grudnia 1998 r. wykonywał prace jako ślusarz taboru szynowego. W aktach osobowych nie ma żadnych śladów, aby była to praca wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy w kanałach, a z tego zaświadczenia lekarskiego wynika, że miał wykonywać pracę lżejszą.

Wnioskodawca wykonywał również pracę motorniczego, uzyskał zgodę lekarza od 1986 r. na 50 godzin pracy miesięcznie w charakterze motorniczego, ale aby praca motorniczego była zaliczona jako praca w warunkach szczególnych musiałaby być ona wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy. Jako ślusarz pracował on również w roku 1986, co wynika z akt osobowych, w brygadzie pantografów, a to na pewno nie jest praca w kanałach.

Od dnia 04 grudnia 1998 r. A. Z. był ślusarzem taboru i jednocześnie przetokowym, czyli przeprowadzał tramwaje, które wracały z kursów do zajezdni. Zakład istnieje, a zatem gdyby ubezpieczony wykonywał prace przez 8 godzin dziennie w kanałach, wystawiłby mu takie zaświadczenie. Z akt wynika, że praca w zajezdni w wypadku wnioskodawcy była pracą lżejszą, nie była pracą w warunkach szczególnych. Był on ślusarzem taboru szynowego, ale w ocenie Sądu I instancji na pewno nie wykonywał prac w kanałach w pełnym wymiarze czasu pracy. Może w jakimś zakresie, ponieważ wiadomo, że przy pojazdach prace się wykonuje i w kanałach i na powierzchni, właśnie nadwozie i podwozie, ale w świetle tego zaświadczenia lekarskiego powodem zmiany pracy była konieczność znalezienia lżejszej pracy, a tą lżejszą pracą nie jest praca przez 8 godzin dziennie w kanałach.

Ponieważ z akt A. Z. nie wynika, żeby wykonywał taką pracę, Sąd ten nie dał wiary ani świadkom, ani ubezpieczonemu co do wykonywania przez niego prac w kanałach przy naprawie pojazdów szynowych i okresu zatrudnienia wnioskodawcy jako ślusarza od dnia 31 stycznia 1985 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. nie zaliczył jako pracy w warunkach szczególnych.

Uznając zaskarżoną decyzję za prawidłową, na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł A. Z. zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu:

I. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. mające istotny wpływ na wynik sprawy poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów i dokonanie całkowicie dowolnej i sprzecznej z zasadami logicznego rozumowania oceny zaświadczenia lekarskiego z dnia 29 stycznia 1985 r., które doprowadziło do błędnych ustaleń faktycznych polegających na przyjęciu, że z zaświadczenia lekarskiego z dnia 29 stycznia 1985 r. wynikał nakaz skierowania ubezpieczonego do „lżejszych prac” i zakaz wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach i że taki był skutek wydania tego zaświadczenia, a tym samym, że ubezpieczony nie mógł wykonywać pracy w szczególnych warunkach w kanałach remontowych na stanowisku ślusarza, podczas gdy:

- 1) w treści przedmiotowego zaświadczenia żadna z w/w okoliczności nie została wskazana;
- 2) z przedmiotowego zaświadczenia wynika jedynie, że istnieją przeciwwskazania do wykonywania przez ubezpieczonego pracy w służbie ruchu (motorniczy, kierowca), pracy jako spawacz oraz pracy w zapyleniu i zadymieniu, a praca ślusarza taboru szynowego wykonywana w kanałach remontowych nie łączyła się ani z pracą w służbie ruchu (motorniczy, kierowca), ani z pracą w zadymieniu i zapyleniu, na co wskazują obowiązki ślusarza wykonującego pracę w kanałach remontowych, o których zeznawali powołani w sprawie świadkowie,
- 3) zaświadczenie wydane zostało w związku z wypadkiem, w jakim uczestniczył ubezpieczony świadcząc pracę w służbie ruchu na stanowisku motorniczego i to ten wypadek skutkowało przeniesieniem ubezpieczonego na stanowisko ślusarza co jednoznacznie wynika z dokumentów zgromadzonych w pracowniczych aktach osobowych ubezpieczonego;
- 4) ubezpieczony przeszedł w dniu 25 maja 1988 r. przeszkolenie spawalnicze,

5) zakład pracy pismem z dnia 15 czerwca 2011 r. uzależniał zaliczenie okresu pracy ubezpieczonego do pracy w szczególnych warunkach od przedstawienia na tę okoliczność wyłącznie zeznań świadków, a zatem:

1) brak jest jakichkolwiek podstaw do wyciągnięcia z przedmiotowego zaświadczenia takich wniosków, jakie wyciągnął Sąd I instancji, gdyż zaświadczenie nie miało żadnego związku z wykonywaniem przez ubezpieczonego pracy w kanałach remontowych, gdyż praca w kanałach remontowych nie wiązała się ani z pracą w służbie ruchu, ani z pracą w zadymieniu i zapyleniu, i pomimo istnienia tego zaświadczenia, zakład pracy jako warunek zaliczenia pracy ubezpieczonego do pracy w szczególnych warunkach wskazał konieczność przedstawiania jedynie zeznań świadków,

2) na zaplecze techniczne ubezpieczony został przeniesiony na skutek wypadku komunikacyjnego, w którym uczestniczył jako motorniczy tramwaju,

3) nawet gdyby przyjąć za słuszne wnioski Sądu I instancji, zakład pracy i tak zignorował wydane zaświadczenie, gdyż skierował ubezpieczonego na kurs spawacza, a z wydanego zaświadczenie wprost wynika, że istnieją przeciwwskazania do pracy na tym stanowisku;

II. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że ubezpieczony od 1986 r. pracował przy naprawie pantografów, podczas gdy zeznający w sprawie świadkowie, jak i ubezpieczony jednoznacznie zeznali, że ubezpieczony nigdy przy pantografach nie pracował, a z dokumentów zgromadzonych w pracowniczych aktach osobowych ubezpieczonego wynika jedynie, że wniosek ubezpieczonego w zakresie przeniesienia do tzw. „brygady pantografów” dotyczył przeniesienia z systemu zmianowego na system jednozmianowy - dzienny i tylko taka zmiana - zmiana systemu czasu pracy nastąpiła, a ubezpieczonemu w związku z tą zmianą nie zostały powierzone żadne inne - nowe obowiązki, a ponadto w zajezdni we W. w systemie jednozmianowym - dziennym ubezpieczony pracował jedynie do roku 1988, kiedy został przeniesiony do zajezdni wN. P.;

III. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że zakład pracy wystawiłby ubezpieczonemu świadectwo pracy w szczególnych warunkach, gdyby wnioskodawca w takich warunkach pracował, podczas gdy z akt osobowych ubezpieczonego wynika, że zakład pracy nie dysponuje wymaganą przepisami dokumentacją, która jednoznacznie potwierdziłaby wykonywanie, bądź nie pracy w szczególnych warunkach, a jedynym dowodem na wykonywanie tej pracy są zeznania świadków i że zakład pracy jako warunek zaliczenia wykonywanej pracy do pracy w szczególnych warunkach wskazywał wyłącznie na konieczność przedstawienia zeznań dwóch świadków na tę okoliczność;

IV. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c., mające istotny wpływ na wynik sprawy, poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów, które doprowadziło do błędnych ustaleń faktycznych polegające na odmowie przyznania wiarygodności zeznającym w sprawie świadkom w zakresie, w jakim świadkowie ci potwierdzili wykonywanie przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach, podczas gdy zeznania świadków były spójne, świadkowie jednoznacznie opisywali przebieg procesu pracy i czynności wykonywane przez ubezpieczonego z pozycji kanałów remontowych oraz wskazywali, że prace te były wykonywane przez ubezpieczonego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy z uwagi na taki podział zadań w brygadzie i w tym zakresie zeznania świadków wzajemnie się uzupełniały, a ponadto nie zachodziły w sprawie żadne okoliczności, które mogłyby skutkować odmową przyznania wiarygodności zeznającym w sprawie świadkom;

V. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c., mające istotny wpływ na wynik sprawy poprzez dokonanie dowolnej oceny zeznań świadków bez uwzględnienia zasad doświadczenia życiowego i niedokonanie oceny tych zeznań, z uwzględnieniem zdolności intelektualnych i psychofizycznych świadków, ich wieku, a także okoliczności sprawy, podczas gdy dokonanie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego z uwzględnieniem tych okoliczności przy ocenie zeznań poszczególnych świadków prowadzi do uznania tych zeznań za wiarygodne w zakresie, w jakim potwierdzały one okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, tj. wykonywanie przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach;

VI. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 224 § 1 k.p.c., art. 227 k.p.c. w zw. z art. 217 § 2 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. polegające na nieprzeprowadzeniu powołanego przez ubezpieczonego dowodu z dokumentów znajdujących się w aktach osobowych W. S. (1), który pracował w tym samym zakładzie pracy, w tym samym okresie i na tym samym stanowisku co ubezpieczony, w którego aktach osobowych brak jest jakiegokolwiek wzmianki o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach, a któremu zakład pracy wystawił świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach;

VII. naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) (dalej: ustawa o emeryturach i rentach z FUS) poprzez nieprzyznanie ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury pomimo spełnienia przez ubezpieczonego wymogów przewidzianych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS oraz w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W uzasadnieniu apelacji ubezpieczony obszernie argumentował podniesione w niej zarzuty i twierdzenia.

W konkluzji apelacji skarżący wnosił o:

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku w całości, poprzez przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury, ewentualnie
- 2) uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji,
- 3) zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na rzecz ubezpieczonego kosztów postępowania za instancję odwoławczą, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, nadto
- 4) rozpoznanie wniosku ubezpieczonego i zwrócenie się do Zakładu (...) sp. z o. o. (ul. (...), (...)-(...) G.) o nadesłanie pracowniczych akt osobowych pracownika W. S. (1), który zatrudniony był na stanowisku ślusarza taboru szynowego, a któremu (...) sp. z o. o. w G. wystawił świadectwo pracy w szczególnych warunkach i dopuszczenie dowodu z dokumentów znajdujących się w tych aktach na okoliczność charakteru pracy świadczonej przez ślusarzy taboru szynowego w (...) sp. z o. o. w G., zakresu obowiązków ślusarza taboru szynowego, wykonywania przez ubezpieczonego w okresie od dnia 31 stycznia 1985 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. w Zakładach (...) w G. pracy w szczególnych warunkach na stanowisku ślusarz taboru szynowego;
- 5) dopuszczenie dowodu z:
 - wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 30 czerwca 2015 r. w sprawie III AUa 1593/14 wraz z uzasadnieniem,
 - wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku Wydziału VIII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 08 lipca 2015 r. w sprawie VIII U 346/15 wraz z uzasadnieniem,
 - wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku Wydziału VII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 21 kwietnia 2015 r. w sprawie VII U 228/15 wraz z uzasadnieniem,
 - wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku Wydziału VII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 27 stycznia 2014 r. w sprawie VII U 641/13 wraz z uzasadnieniem,
 - wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku Wydziału VII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 września 2013 r. w sprawie VII U 199/13 wraz z uzasadnieniem,

na okoliczność bezpodstawnego odmawiania przez Zakład (...) sp. z o. o. w G. wydawania świadectw pracy w szczególnych warunkach pracownikom, którzy zatrudnieni byli na w kanałach remontowych na stanowiskach:

ślusarzy taboru szynowego i elektromonterów oraz konieczności uzyskiwania przez tych pracowników prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach na drodze postępowania sądowego.

Apelujący wskazał, że potrzeba powołania wskazanych dowodów wynika dopiero po zapoznaniu się ubezpieczonego z uzasadnieniem wyroku Sądu Okręgowego, zaś przeprowadzenie tych dowodów z uwagi na ich charakter nie przedłuży postępowania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Po uzupełnieniu postępowania dowodowego w postępowaniu apelacyjnym okazało się, że apelacja A. Z. nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ nie zawiera zarzutów skutkujących uchyleciem lub zmianą wyroku Sądu I instancji.

Z tej apelacji wynika również zarzut naruszenia, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów na skutek przyjęcia w oparciu o przeprowadzone w sprawie dowody, że w spornym okresie zatrudnienia w Zakładzie (...) w G. od dnia 31 stycznia 1985 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. ubezpieczony nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu prac w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów szynowych.

Skuteczne postawienie zarzutu sprzeczności istotnych ustaleń ze zgromadzonymi dowodami lub naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, lub nie uwzględnił wszystkich przeprowadzonych w sprawie dowodów, jedynie to bowiem może być przeciwstawione uprawnieniu do dokonywania swobodnej oceny dowodów (por. wyrok S.N. z dnia 13 października 2004 r., III CK 245/04, LEX nr 174185).

W ocenie Sądu II instancji celem wyczerpującego wyjaśnienia charakteru pracy wykonywanej w spornym okresie zatrudnienia przez ubezpieczonego, a zwłaszcza: sposobu podziału obowiązków pomiędzy poszczególnych członków brygady, w której wnioskodawca pracował oraz zasad jakimi kierował się zakład pracy wydając świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach, zachodziła potrzeba uzupełnienia postępowania dowodowego przeprowadzonego w postępowaniu sądowym pierwszo-instancyjnym w niniejszej sprawie, czego jednak Sąd Okręgowy nie uczynił.

Zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 217 § 2 w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 224 § 1 k.p.c. jest zatem zasadny w tym sensie, że Sąd ten bez uzupełnienia postępowania dowodowego uznał zgromadzony w sprawie materiał dowodowy za wystarczający do poczynienia istotnych ustaleń faktycznych w sprawie.

W związku z powyższym, celem uzupełnienia postępowania dowodowego przeprowadzonego w postępowaniu sądowym pierwszo-instancyjnym, na mocy art. 382 k.p.c., postanowieniem z dnia 10 lutego 2016 r. w sprawie III AUa 1607/15 (k. 136 akt sprawy 00:04:32) Sąd Apelacyjny dopuścił dowody: z dokumentów zawartych w aktach osobowych W. S. (1) oraz z uzupełniającego przesłuchania A. Z. w charakterze strony.

Z treści dokumentów zawartych w aktach osobowych W. S. (1) wynika, że był on zatrudniony w Zakładzie (...) w G. w okresie od dnia 01 września 1971 r. do dnia 25 maja 1992 r. kolejno na stanowisku: ślusarza/ślusarza remontowego w Oddziale A. B. do dnia 01 maja 1974 r., ślusarza taboru szynowego w Z. T. do dnia 31 maja 1982 roku i starszego mistrza d/s torów w (...) do dnia 25 maja 1992 r.

Zakład pracy wydał mu w dniu 31 marca 2009 r. świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, w którym stwierdził, że W. S. (1) w okresie od dnia 01 czerwca 1982 roku do dnia 25 maja 1992 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace, o których mowa w poz. 1, działu XIV, wykazu A rozporządzenia z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm., nazywanego dalej rozporządzeniem w sprawie wieku emerytalnego, tj. „Kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie”, na stanowiskach: mistrza d/s torów, starszego mistrza d/s torów wymienionych w pkt 1, poz. 24, działu XIV, wykazu A, stanowiącym załącznik nr 1 do

zarządzenia nr 9 Ministra Administracji i Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 01 lipca 1983 r. w sprawie stanowisk pracy w zakładach pracy resortu administracji, gospodarki terenowej i ochrony środowiska, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, uprawniające do niższego wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej, nazywanego dalej zarządzeniem resortowym.

Pismem z dnia 30 października 2009 r. W. S. (1) wystąpił do Zakładu (...) sp. z o. o. w G. z wnioskiem o wydanie świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach obejmującego także okres jego zatrudnienia od dnia 01 września 1971 r. do dnia 31 maja 1982 r., do którego załączył pisemne oświadczenia świadków zatrudnionych w tym zakładzie pracy: Z. C., A. R. i R. C. (1).

W odpowiedzi na ten wniosek zakład pracy wystawił kolejne świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach dnia 04 listopada 2009 r., w którym stwierdził, że W. S. (1) w okresie zatrudnienia w tym zakładzie od dnia 02 maja 1974 r. do dnia 31 maja 1982 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w szczególnych warunkach, o których mowa w poz. 16, działu XIV, wykazu A rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego, tj. „Prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych”, na stanowisku ślusarza taboru szynowego zatrudnionego wyłącznie w kanałach remontowych wymienionym w pkt 1, poz. 16, działu XIV, wykazu A, stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia resortowego.

Odnosząc się do żądania W. S. (1) stwierdzenia przez zakład pracy wykonywania prac w szczególnych warunkach także w okresie zatrudnienia w tym zakładzie od dnia 01 września 1971 r. do dnia 01 maja 1974 r. Dział(...) wskazał, że w tym okresie wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku ślusarza remontowego w Oddziale A. B. i w tym okresie nie wykonywał prac w szczególnych warunkach.

Przesłuchiwany uzupełniająco w charakterze strony w postępowaniu apelacyjnym A. Z. podał (k. 136 akt sprawy 00:04:55), że W. S. (1) pracował na wydziale, który zajmował się gruntownymi naprawami taboru tramwajowego, natomiast ubezpieczony pracował na wydziale, który dokonywał jedynie bieżących napraw tego taboru takich jak przykładowo: wymiana: silników, szcęk i złączy międzywagonowych. Na jednej zmianie były równocześnie dwie około 12 osobowe brygady remontowe, w skład każdej z nich wchodził ślusarz, elektrycy oraz pracujący brygadzysta. Do swojej dyspozycji brygady te miały łącznie 6 kanałów remontowych. Część ślusarzy i elektryków wykonywała prace w kanałach remontowych, a część na zewnątrz tych kanałów. A. Z. zaprzeczył, że w ramach codziennej odprawy przed pracą brygadzysta rozdzielał pracę pomiędzy członków brygady i stwierdził, że z góry już wiedział jakie zadanie ma do wykonania. Wnioskodawca podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko, że wykonywał wyłącznie prace w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów szynowych. Jednocześnie nie był w stanie wymienić współpracowników, którzy w spornym okresie zatrudnienia nie wykonywali stale i w pełnym wymiarze czasu prac w kanałach remontowych przy naprawie tramwajów. Odwołujący nie był w stanie wyjaśnić, dlaczego zakład pracy nie wydał mu świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach, o których mowa w poz. 16, działu XIV, wykazu A rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego, a uczynił to w odniesieniu do W. S. (1).

Spór w przedmiotowej sprawie sprowadza się do kwestii, czy A. Z. spełnia łącznie wszystkie, wynikające z treści art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 ze zm., nazywanej dalej ustawą emerytalną), przesłanki ustalenia mu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, a w szczególności przesłankę w postaci osiągnięcia w dniu wejścia ustawy emerytalnej w życie, tj. w dniu 01 stycznia 1999 r., wymaganego w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej).

Nie jest przedmiotem sporu i nie budzi wątpliwości spełnianie pozostałych przesłanek ustalenia mu prawa do emerytury z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej.

Ocena kwestii spełniania przesłanki z art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej zależy od odpowiedzi na pytanie, czy okres zatrudnienia ubezpieczonego w Zakładzie (...) w G. od dnia 31 stycznia 1985 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. podlega zaliczeniu do wymaganego w przepisach dotychczasowych okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Wprawdzie wskazany wyżej zakład pracy nie stwierdził w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy, że w tym okresie wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał prace w szczególnych warunkach, lecz w sądowym postępowaniu odwoławczym fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie mogą być udawadnianie wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego, a do sądu należy ocena ich wiarygodności (por. wyrok S.N. z dnia 02 lutego 1996 r., II URN 3/95, LEX nr 24774).

W związku z powyższym A. Z. ma szerokie możliwości udowodnienia faktu świadczenia stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach w spornym okresie zatrudnienia, przy zastosowaniu różnorodnych środków dowodowych.

Do postępowania odrębnego z zakresu ubezpieczeń społecznych w zakresie postępowania dowodowego ma zastosowanie - bez żadnych ograniczeń - reguła wynikająca z art. 232 k.p.c., obowiązuje więc zasada kontrydiktoryjności i dowodzenia swoich twierdzeń przez stronę (por. wyrok S.N. z dnia 07 stycznia 2010 r., II UK 148/09, LEX nr 577847).

W przedmiotowej sprawie to na ubezpieczonym spoczywał obowiązek wykazania, że w okresie zatrudnienia w Zakładzie (...) w G. od dnia 31 stycznia 1985 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy wykonywał w kanałach remontowych prace przy naprawach pojazdów szynowych, ponieważ to on z powyższego faktu wywodzi skutek prawny w postaci łącznego zachodzenia wszystkich ustawowych przesłanek ustalenia mu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego wnioskodawca w oparciu o przeprowadzone w niniejszej sprawie dowody nie zdołał w przekonujący sposób wykazać, że w spornym okresie zatrudnienia stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał prace w szczególnych warunkach.

W świetle przeprowadzonych w niniejszej sprawie dowodów z treści angaży i innych dokumentów dotyczących spornego okresu zatrudnienia, a zawartych w aktach osobowych, A. Z. zajmował w tym okresie kolejno następujące stanowiska pracy: od dnia 31 stycznia 1985 r. do dnia 31 października 1985 r. ślusarza z prawem prowadzenia (...), od dnia 01 listopada 1985 r. do dnia 31 stycznia 1988 r. ślusarza taboru szynowego (...), od dnia 01 lutego 1988 r. do dnia 30 listopada 1988 r. ślusarza taboru szynowego-motorniczego (kolejno (...)) i od dnia 01 grudnia 1998 r. do dnia 31 października 2000 r. ślusarza taboru-przetokowego (...).

Powyższe stanowiska pracy nie są wymienione w pkt 1-3, poz. 16 „Prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych”, działu XIV „Prace różne”, wykazu A, stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia resortowego.

Tym samym zasadne jest przyjęcie, że w odniesieniu do okresów zatrudnienia na tych stanowiskach nie zachodzi domniemanie faktyczne, że ubezpieczony wykonywał prace w szczególnych warunkach (por. wyrok S.N. z dnia 16 listopada 2010 r., I UK 124/10, LEX nr 707404).

Sąd ten zauważa, że z zawartych w aktach osobowych angaży oraz innych dokumentów dotyczących spornego okresu zatrudnienia wynika m.in., że wnioskodawca w spornym okresie zatrudnienia od 1993 r. wykonywał m.in. prace w wydziale nr 0290-2 na stanowiskach: ślusarza taboru szynowego-motorniczego i ślusarza taboru-przetokowego.

Zgodnie z zarządzeniem nr (...) Dyrektora Zakładu (...) w G. z dnia 21 października 1992 r. w sprawie wprowadzenia w życie „Regulaminu Organizacyjnego Zakładu (...) w G.” (k. 109-112 akt sprawy III AUa 1593/14), obowiązującego od dnia 01 stycznia 1993 r., (...) - wydział (...), w skład którego wchodziły zajezdnie tramwajowe (...) zajmował się

dokonywaniem napraw bieżących, obsługi technicznych, napraw głównych i okresowych taboru tramwajowego oraz kontrolą wykonania obsługi technicznych, nadzorowaniem obsługi i eksploatacji maszyn i urządzeń.

Prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym stanowi odstępstwo od zasady powszechnego wieku emerytalnego i w związku z tym nie można poprzestać tylko na jego uprawdopodobnieniu, lecz musi zostać udowodnione, a temu służą dokumenty. Dlatego, w tej kategorii spraw podkreśla się, że już tylko zeznania świadków lub przesłuchanie stron, gdy nie znajdują potwierdzenia w dokumentach pracowniczych nie stanowią miarodajnego dowodu pracy w szczególnych warunkach. Nie jest dopuszczalne oparcie się wyłącznie na zeznaniach świadków lub przesłuchaniu stron, w sytuacji gdy z dokumentów wynikają okoliczności przeciwne (por. wyrok S.A. w Szczecinie z dnia 20 września 2012 r., III AUa 374/12, LEX nr 1223476 oraz powołane w uzasadnieniu wyroki S.A. we Wrocławiu: z dnia 17 stycznia 2012 r., III AUa 1482/11, LEX nr 1110006 i z dnia 22 lutego 2012 r., III AUa 1734/11, LEX nr 1129735).

W związku z powyższym zeznania świadków: B. K. (k. 60 akt sprawy 00:10:59), B. P. (k. 60 akt sprawy 00:20:05), W. R. (1) (k. 60 akt sprawy 00:28:04) i S. S. (k. 60-61 akt sprawy 00:33:49) oraz przesłuchanie odwołującego w charakterze strony (k. 61 akt sprawy 00:42:17 i k. 136-137 akt sprawy 00:04:55) zasługują na wiarę w zakresie, w jakim korespondują z treścią dokumentów dotyczących spornych okresów zatrudnienia zawartych w jego aktach osobowych.

Zeznania tych świadków oraz przesłuchanie A. Z. w charakterze strony dotyczące rodzaju prac wykonywanych przez ubezpieczonego w spornym okresie w zakresie, w jakim wskazują, że wykonywał prace w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów szynowych uznać należy za wiarygodne, ponieważ korespondują z treścią tych dokumentów oraz z treścią zarządzenia nr 46 z dnia 21 października 1992 r.

Natomiast w zakresie, w jakim wskazują, że wnioskodawca w spornym okresie zatrudnienia prace w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów szynowych wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy nie zasługują na wiarę, ponieważ pozostają w sprzeczności z treścią niektórych dokumentów zawartych w aktach osobowych takich jak: zaświadczenie lekarskie z dnia 29 stycznia 1985 r., pisma kierownika wydziału ruchu i obsługi z dnia 30 stycznia 1985 r., angażu z dnia 05 lutego 1985 r., podania z dnia 09 maja 1986 r., zaświadczenia o ukończeniu kursu kierowcy wózków podnośnikowych o napędzie elektrycznym i spalinowym z dnia 25 marca 1988 r. oraz zaświadczenia o uprawnieniach do obsługi: dźwignic w kategorii II-W, tj. wciągników sterowanych z poziomu roboczego i kategorii III-Ż, tj. żurawi stacjonarnych o udźwigu do 3,2 t. z dnia 26 marca 1992 r.

Z treści zaświadczenia lekarskiego z dnia 29 stycznia 1985 r. wynika, że zakazane jest wykonywanie przez A. Z. prac w służbie ruchu przez okres 1 roku, jak również przeciwwskazane jest wykonywanie: prac spawacza oraz prac w zapyleniu i zadymieniu.

Zaświadczenie to leżało u podstaw zmiany warunków pracy ubezpieczonego – przeniesienia go ze stanowiska motorniczego na stanowisko ślusarza z prawem prowadzenia od dnia 31 stycznia 1985 r., co jednoznacznie wynika z treści pisma kierownika wydziału ruchu i obsługi z dnia 30 stycznia 1985 r. i angażu z dnia 05 lutego 1985 r.

Zasady logiki i doświadczenia życiowego nakazują przyjęcie, że szereg prac wykonywanych przy naprawach pojazdów szynowych wymaga wykonywania prac spawalniczych co z kolei łączy się z ekspozycją na zadymienie. Zasady te przemawiają również za przyjęciem, że z uwagi na konstrukcję pojazdów szynowych wiele takich prac wykonywanych jest w kanałach remontowych.

Powyzsza okoliczność przemawia za uznaniem, że ubezpieczony nie wykonywał prac w kanałach remontowych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Stanowisko to znajduje oparcie w zawartych w aktach osobowych zaświadczeniach: o ukończeniu kursu kierowcy wózków podnośnikowych o napędzie elektrycznym i spalinowym z dnia 25 marca 1988 r. i o uprawnieniach do obsługi: dźwignic w kategorii II-W, tj. wciągników sterowanych z poziomu roboczego i kategorii III-Ż, tj. żurawi stacjonarnych o udźwigu do 3,2 t. z dnia 26 marca 1992 r.

Zgodne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego jest przyjęcie, że pracodawca kieruje pracownika na kursy zawodowe celem uzyskania przez niego umiejętności przydatnych w wykonywaniu powierzonych mu prac. Tym samym zasadne jest przyjęcie, że w spornym okresie zatrudnienia wnioskodawca faktycznie wykonywał prace przy obsłudze urządzeń transportowych, do których nabył uprawnienia wynikające z treści powyższych zaświadczeń.

Niewątpliwie obsługa urządzeń typu: wózków podnośnikowych o napędzie elektrycznym i spalinowym, czy dźwignic i żurawi stacjonarnych odbywała się poza kanałami remontowymi, co wskazuje, że przynajmniej część prac wykonywanych przez A. Z. w spornym okresie zatrudnienia była wykonywana poza kanałami remontowymi.

Także podanie ubezpieczonego z dnia 09 maja 1986 r. (akta osobowe), w którym zwrócił się cyt. „(...) o przeniesienie mnie ze zmian na zmianę dzienną do brygady N. – „pantografy” od dnia 15,05.86” wraz z adnotacją kierownika Wydziału (...) i (...) W. K. W. o wyrażeniu zgody podważa jego stanowisko o wykonywaniu w całym spornym okresie zatrudnienia prac w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów szynowych (pantografy umieszczone są na dachach tramwajów).

W ocenie Sądu II instancji nie zasługują również na wiarę zeznania świadków: B. K. (k. 60 akt sprawy 00:10:59) W. R. (1) (k. 60 akt sprawy 00:28:04) i S. S. (k. 60-61 akt sprawy 00:33:49) oraz przesłuchanie A. Z. w charakterze strony (k. 61 akt sprawy 00:42:17 i k. 136-137 akt sprawy 00:04:55) w tej części, w jakim podali, że ubezpieczony miał przydzielone na stałe prace w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów szynowych, jak również, iż fakt ten związany był długością stażu pracy.

Powyższe stanowisko klóci się zarówno z treścią zeznań B. P. (k. 60 akt sprawy 00:20:05) wskazujących, że o tym, kto w danym dniu ma wykonywać prace w kanale decydował brygadzysta, treścią wymienionych wyżej dokumentów w aktach osobowych, jak i ze znanymi temu Sądowi z urzędu stanami faktycznymi spraw z odwołań innych ubezpieczonych, w których spór dotyczył kwestii zaliczenia okresów pracy w Zakładzie (...) w G. jako okresów wykonywania prac w szczególnych warunkach wymienionych w poz. 16, działu XIV, wykazu A rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego, a z których wynika, że brygadziści na odprawach przed rozpoczęciem pracy codziennie rozdzielali pomiędzy członków brygad remontowych zadania do wykonania.

Fakt przydzielania poszczególnym członkom brygad remontowych przez brygadzystów zarówno zadań wymagających wykonywania prac w kanałach remontowych, jak i na powierzchni znajduje zresztą potwierdzenie w zeznaniach świadków oraz w przesłuchaniu wnioskodawcy w charakterze strony.

Uznać zatem należy, że zeznania świadków oraz przesłuchanie A. Z. w charakterze strony w zakresie, w jakim wskazują na stały przydział prac, uzależniony od stażu pracy, są niewiarygodne i służą jedynie uwiarygodnieniu wersji o wykonywaniu stałe i w pełnym wymiarze czasu przez ubezpieczonego prac w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów szynowych w spornym okresie zatrudnienia.

Uwadze Sądu Apelacyjnego nie uszła w tym miejscu okoliczność, że wnioskodawca uzupełniająco przesłuchiwany w charakterze strony w postępowaniu apelacyjnym w niniejszej sprawie (k. 136-137 akt sprawy 00:04:55), pytany o współpracowników, którzy w spornym okresie nie wykonywali prac w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów szynowych, nie udzielił odpowiedzi na to pytanie zasłaniając się niepamięcią.

Zdaniem tego Sądu przy przyjęciu założenia, że w ramach każdej brygady remontowej niektórzy jej członkowie mieli przydzielone na stałe wykonywanie prac w kanałach remontowych (co nie znajduje miarodajnego oparcia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym), trudno uwierzyć w to, że osoby, które przez wiele lat wspólnie pracowały w takiej brygadzie nie pamiętają, którzy pracownicy nie wykonywali stałe takich prac.

Odnosząc się z kolei do kwestii wydawania przez Zakład (...) w G. świadectw wykonywania prac w szczególnych warunkach, stwierdzić należy, że nie znajduje podstaw stanowisko apelującego, zgodnie z którym zakład pracy

uzależniał zaliczenia danego okresu zatrudnienia jako okresu pracy w szczególnych warunkach jedynie od przedstawienia zeznań świadków na okoliczność wykonywania w tym okresie prac w szczególnych warunkach.

Przeciwnie, zarówno w świetle treści dokumentów zgromadzonych: w aktach osobowych A. Z.: zaświadczenia wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 19 września 2014 r., oświadczenia ubezpieczonego w sprawie braku dokumentów z dnia 18 września 2014 r., pisemnych zeznań świadków: B. K. z dnia 25 sierpnia 2014 r., B. P. z dnia 16 września 2014 r. i W. R. (2) z dnia 16 września 2014 r., jak i w aktach osobowych W. S. (2): wniosku o wydanie kolejnego świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 30 października 2009 r., oświadczeń świadków z dnia 28 października 2009 r.: Z. C., A. R. i R. C. (2), świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 04 listopada 2009 r. i informacji z działu zasobów ludzkich i szkolenia Zakładu (...) w G. z dnia 03 listopada 2009 r. wynika bowiem, że zeznania świadków oraz twierdzenia wnioskodawców były przez zakład pracy szczegółowo weryfikowane.

Okoliczność ta przemawia za przyjęciem, że Zakład (...) w G. odmawiając stwierdzenia wykonywania przez A. Z. w okresie od dnia 31 maja 1985 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. stale i w pełnym wymiarze czasu prac w szczególnych warunkach wymienionych w poz. 16, działu XIV, wykazu A rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego miał na względzie charakter faktycznie wykonywanych przez ubezpieczonego w tym okresie prac.

Ponieważ przeprowadzone w sprawie dowody nie dają miarodajnych podstaw do ustalenia, że w spornym okresie zatrudnienia ubezpieczony prace w szczególnych warunkach, o których mowa w poz. 16, działu XIV, wykazu A rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego, wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu, a zatem nie zachodzą przesłanki z § 2 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego do zaliczenia tego okresu do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach wymaganego w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Bez uwzględniania tego okresu wnioskodawca nie spełnia ustawowej przesłanki z art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej do ustalenia mu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, ponieważ nie ma na dzień 01 stycznia 1999 r. co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ponieważ dla ustalenia A. Z. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym musi on spełniać łącznie wszystkie przesłanki wynikające z treści z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej, wobec nie spełniania przesłanki z art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej, brak jest podstaw prawnych do przyznania ubezpieczonemu tego świadczenia.

W związku z powyższym za niezasadny uznać należy zarzut naruszenia prawa materialnego, a w szczególności art. 184 w zw. z art. 32 ustawy emerytalnej.

Uznając apelację A. Z. za bezzasadną, na mocy art. 385 k.p.c., Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji wyroku.

SSA Grażyna Czyżak SSA Daria Stanek SSA Michał Bober